

4. Аксьонова О.П. Наукові підходи до формування нового педагогічного мислення сучасного фахівця освітньої галузі "Здоров'я та фізична культура" / О. П. Аксьонова, Ю. В. Півненко, О. В. Циганок // Основні орієнтири розвитку системи освіти Запорізької області у 2014-2015 навчальному році : метод. рекомендації: у 4-х ч. – Частина II. – Запоріжжя : Акцент Інвест-трейд, 2014. –С. 91-103.
5. Белік М.М. Розвиток творчого потенціалу вчителя загальноосвітнього навчального закладу [Електронний ресурс] / М. М. Белік. – Режим доступу: <http://mp2.uomo.edu.ua/wp-content/uploads/2012/04/%D0%91%D1%94%D0%BB%D1%96%D0%BA.pdf>, вільний. – Назва з екрана. – (Дата звернення: 01.02.2015).
6. Навчальна програма з фізичної культури для загальноосвітніх навчальних закладів. 5 – 9 класи [Електронний ресурс] // Міністерство освіти і науки України : [сайт]. – Режим доступу: http://www.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869088/, вільний. – Назва з екрана. – (Дата звернення: 24.02.2015).
7. Національна стратегія розвитку освіти в Україні на 2012-2021 роки [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/images/files/news/12/05/4455.pdf>, вільний. – Назва з екрана. – (Дата звернення: 26.02.2015).
8. Фізична культура. 1 – 4 класи загальноосвітніх навчальних закладів : Навчальна програма / Авторський колектив під кер. Т.Ю. Круцевич. – К. : Вид-во "Освіта", 2012. – 76 с.
9. Ягупов В. В. Педагогіка : навч. посібник / В. В. Ягупов. – К. : Либідь, 2002. – 560 с.

Аксёнова Е.П.

ТЕХНОЛОГИЯ РЕЙТИНГОВОЙ СИСТЕМЫ ОЦЕНИВАНИЯ АКТИВНОСТИ СПЕЦИАЛИСТОВ ПО ФИЗИЧЕСКОМУ ВОСПИТАНИЮ НА КУРСАХ ПОВЫШЕНИЯ КВАЛИФИКАЦИИ

В статье представлена рейтинговая система оценивания активности учителей по физической культуре на курсах повышения квалификации как инновационная педагогическая технология. Данная технология направлена на преодоление противоречия между государственными требованиями к современному уроку и отсутствием соответствующих форм, методов обучения взрослых, с помощью которых учитель может научиться эти требования удовлетворять.

Ключевые слова: технология, рейтинг, оценивание, физическое воспитание, учитель, повышение квалификации.

Akseonova O.

THE TECHNOLOGY OF THE RATING SYSTEM FOR THE EVALUATION OF THE ACTIVITY OF SPECIALISTS IN PHYSICAL EDUCATION AT ADVANCED TRAINING COURSES

In the article we represent the rating system for the evaluation of the activity of PE teachers at advanced training courses as an innovative teaching technology. The represented technology has the aim to overcome contradictions between the State demands to the up-to-date lesson and the absence of corresponding forms and methods to teach adults with help of which a teacher can be trained to correspond to these demands.

As a result of quantitative and qualitative analysis of the participation of teachers in competitions, projects, exhibitions during the intercourse period, on the basis of systematical analysis of the real lessons activity and the materials of teaching experience we have marked some problem questions the solution of which needs all the forms of advanced training including subjects and matters of lectures and practical lessons at the advanced training courses. In that way we have elaborated the system of forms of proactive studying activity of teachers at the advanced training courses in the structure of which there are the following components: direction (motivational, theoretical and methodological, practical, improving); innovative forms (laboratory works, pedagogical workshop, master classes, blitz tests, methodological lotto, video dictations, studying projects etc.); products of proactive activity (training programs for students, classifications, schemes, card indexes, electronic appliances, algorithms etc.).

After that we have elaborated and approved in practice the rating system which has the aim to form new pedagogical way of thinking of specialists of educational field "Health and Physical Culture". This is also one of the means to get the feedback about the efficiency of classroom activity of the courses teachers.

Key words: technology, rating, evaluation, physical education, teacher, advanced training.

Подано до редакції 20.03.2015.

УДК 378.016:787

© 2015

Андрейко О.І.

СУГЕСТИВНО-МЕДИТАТИВНА МЕТОДИКА У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ ТВОРЧОГО ПРОФЕСІОНАЛІЗМУ МУЗИКАНТА-ВИКОНАВЦЯ

У статті розглядається проблема формування фахової творчості музиканта-виконавця у процесі інтерпретації музичного твору, одним із вирішальних чинників якого визначається розробка блоку сугестивно-медитативних методів. Розробка даного методичного блоку сприяє розвитку художньо-образної творчості та художньо-доцільної виконавської техніки музиканта, що в підсумку стає підґрунтям творення особистісно-значущої та художньо-вартісної музично-виконавської інтерпретації. Звідси випливає необхідність розгляду виконавського професіоналізму у взаємозумовленості, взаєморозвитку особистісної та фахової культури музиканта-виконавця.

Ключові слова: аутосугестія художніх образів, художньо-творча медитація, самовізуалізація технічних прийомів.

Постановка проблеми у загальному вигляді... Механізмом розвитку виконавської культури скрипаля є поглиблене, творчо-усвідомлене пізнання духовного багатства мистецтва, а також особливостей та ініціативності індивідуальних рис особистості (персональних диспозицій) виконавця, що надає творчо-персоналізованого, суб'єктивно-лабільного характеру формування виконавської діяльності, в поєднанні з креативно-аксіологічним дискурсом змістовної атрибутики стилю музичного твору. Такий взаємозв'язок традиційного, як виявлення змістовно-стильових ознак музичного твору, та інноваційного, як персоналізовано-особистісного їх розуміння виконавцем, у феномені культури забезпечує її неперервність, діалогічність, значущість, своєрідність та творчість. Звідси також випливає необхідність розгляду виконавської культури у взаємозумовленості, взаєморозвитку особистісної та фахової культури скрипаля [1].

Отже, змістом формування виконавської культури стає інтеграція процесів осягнення художнього змісту музичного твору та втілення індивідуально-персоналізованих особливостей виконавця через оцінно-регулятивні механізми, спрямовані на досягнення досконалої, мистецької виконавської інтерпретації. Така модель формування виконавської культури ґрунтується на актуалізації особистісно значущого (суб'єктивно-творчого), динамічного відтворення виконавцем змісту музичного твору, а не на пасивно-інтерферентному входженні виконавця у музичну культуру, що демонструє безособистісне ставлення до здобутків надбаних попередніми та сучасними митцями шляхом копіювання, імітації виконавських шедеврів [3].

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Теоретичну основу досліджень творчого професіоналізму музиканта-виконавця склали ідеї мистецтвознавства та культурознавства щодо пізнання та розкриття творчої особистості (Н. Гузій, О. Отич), становлення творчої особистості майбутнього музиканта-виконавця в процесі інтерпретації музичного твору (Н. Корихалова, В. Москаленко), філософські та психологічні теорії особистості та персоналізму (А. Бандура, П. Боун, Р. Флюємінг, Г. Костюк, А. Петровський), ідеї креативної акмеології (А. Деркач, А. Козир), ідеї педагогіки культури щодо необхідності забезпечення вільного розвитку й самовиявлення суб'єктів педагогічного процесу (Є. Бондаревська, І. Зязюн), концептуальні положення педагогіки мистецької освіти (В. Орлов, О. Рудницька, Г. Падалка), аксіологічні засади формування особистості (В. Рибалка), ідеї теорії музичних універсалій у розвитку форми музичного твору, закономірностей та засобів художньої дії музики (О. Бодіна, В. Медушевський), основні положення музичної психології (Л. Бочкарьов, В. Петрушин, Б. Теплов), основні закономірності історичного розвитку формування виконавського інструментального мистецтва (Б. Благовіщенський, Н. Гуральник, Б. Струве, В. Стеценко) визначення сутності та методики впливу на розвиток самоусвідомленої, творчо-регулятивної виконавської особистості скрипаля (В. Григор'єв, І. Назаров, Е. Каміларов).

Формулювання цілей статті... В ході навчального процесу в залежності від розвитку персональних диспозицій скрипаля, його особистісно-фахових потенціалів необхідна розробка методів розвитку фахотворчості в залежності від поставленої індивідуальної мети. У цьому дискурсі вагомою стає розробка сугестивно-медитативної методики як підґрунтя надбання виконавцем художньо-образної та художньо-технічної виконавської творчості.

Виклад основного матеріалу дослідження... Музично-виконавська персоналізація полягає у привласненні, присвоєнні змісту музичного твору виконавцем і перетворенні (самотворенні) виконавця як духовного творця виконання твору, що складається зі складних механізмів: *виконавської інтеріоризації* – входження, заглиблення, емоційно-когнітивного переживання образно-художнього змісту музичного твору через кардинальні персоналізовані диспозиції виконавця – пізнання та осмислення свого суб'єктивного через суб'єктивні особливості музичного твору (стильові та драматургічні особливості) – полісуб'єктна взаємодія, діяльнісне виявлення якої здійснюється через *виконавську екстеріоризацію* – об'єктивацію виконавських персональних диспозицій через емоційно-когнітивні процеси пізнання та емоційно-ціннісного привласнення змісту музичного твору і, водночас, об'єктивації суб'єктивних особливостей музичного твору. Результатом даних процесів стає формування акмеотипів музично-виконавської інтерпретації особистісно-значущої та художньо-значимої.

Такий ємкісний, глибинний психолого-виконавський інтерпретаційний процес вимагає від виконавця володіння не лише методикою виконавської персоналізації музичного твору, але й методикою деперсоналізації, тобто виходу з такого роду глибинного духовно-психічного процесу виконавської діяльності. Методи музично-виконавської деперсоналізації є процесом відгорання музичних образів у свідомості музиканта. Цей процес за своєю тривалістю та глибиною є рівнозначний процесу входження в образ. Тому ним не можна нехтувати і зводити його до підсвідомого рівня. Необхідність володіння даними методами визначається специфічністю виконання музичного твору в умовах публічного виступу, тобто в екстремальних режимах діяльності свідомості, її повної включеності в процес, коли усвідомлюється кожна емоція позитивна та негативна, кожний рух руки скрипаля затиснений та розхлябаний, доцільний та недоцільний. За цих обставин, якщо виконавець не володіє наперед визначеним проектом виконання, на якому концентрується вся увага свідомості в концертній ситуації в умовах її повної включеності, коли свідомість не має завчасно створеного та усталізованого поля виконавської

концентрації, вона спрямовується на ситуативні емоції, як правило страху та невпевненості, та на констатацію дефектів технічного апарату від зайвої скутості, пов'язаною з домінантністю емоцій страху та підсилених відсутністю цілеспрямованого свідомого відпрацювання технічних прийомів скрипаля. За таких обставин концертний виступ для виконавця стає не комунікативно-духовним актом спілкування з слухачем, а глибоким психологічним стресом. Це ще раз підтверджує потребу вибудови проект-концепції виконання музичного твору, та володіння методикою проектування художньо-творчої та художньо-технічної системи скрипаля, ґрунтованих на осмисленні естетико-ментальної та ціннісної-пріоритетної виконавської системи скрипаля, методикою входження в твір – виконавської персоналізації та методикою деперсоналізації – виходу з музичного образу, його відгорання.

Блок сугестивно-медитативних методів передбачає формування у студентів здатності до самонавіювання творчих виконавських установок у процесі підготовки концертної програми та їх донесення до слухачів під час виступу на основі застосування прийомів аутосугестії та художньо-творчої медитації.

Сугестивно-медитативна методика охоплює методи відпрацювання художніх та технічних прийомів скрипаля в уявній та реальній ситуації гри. Необхідність уведення в навчальний процес методу ідеомоторного відпрацювання проблемних музично-виконавських ситуацій сприяє активному розвитку процесу самоусвідомленого формування професіоналізму скрипаля, оскільки саме в ситуації ідеомоторного відпрацювання прийомів гри налаштовується взаємозв'язок центральної нервової системи з периферією музиканта, що дозволяє контролювати, вчасно програмувати та перепрограмувати проблемні елементи виконавської діяльності скрипаля.

Метод аутосугестії або самонавіювання музично-виконавських образів (художніх та технічних) є процесом навіювання, спрямованого скрипалем на самого себе, адресованого собі з метою виклику в себе того чи іншого відчуття, сприйняття, переживання змісту музичної інформації. Через аутосугестію виконавець навіює нові напрямки розвитку персоналізації музичного твору, тобто може впливати на зміну притаманному йому типу персоналізації. Наприклад, якщо виконавцю притаманний віртуозно-раціональний тип персоналізації творчого виконавського процесу, а стиль твору та його драматургія (ідейно-сміслова спрямованість) вимагає поглиблення інтелектуально-емоційних процесів, створюється установка на поглиблений розвиток асоціативно-образної уяви виконавця та її переживання.

Довільне самонавіювання досягається за допомогою вербальних самоінструкцій або уявного відтворення необхідних ситуацій гри чи етапів роботи над музичними творами, однозначно пов'язаних з необхідною зміною музично-виконавської уяви художніх образів та технічних прийомів.

Метод аутосугестії спрямовується на формування сенсорної уяви скрипаля, до якої відносимо: слухову, зорову та дотикову (тактильну) уяву, а також, специфічно важливого для музиканта-виконавця формування рухової (технічно-образної) уяви.

Метод самовізуалізації (самоуявлення) художніх образів та технічних прийомів забезпечує оперування чуттєвими образами, внутрішньою уявою реальної ситуації гри. Така діяльність пов'язана з програмуючою динамікою внутрішніх образів. Спочатку уява музиканта концентрується на дієвих емоціогенних образах, що мають для музиканта безпосередній сугестивний вплив, є його персонально диспозиційними емоціогенними образами, пов'язаними з глибинним переживанням спочатку життєвих ситуації, а потім здійснюється їх віднайдення в музичних творах (за допомогою прослуховування різноманітної за характером та стильовою спрямованістю музичних творів). Уміння переживати такі образи в подальшому спрямовується на доцільно визначені образи музично-виконавської діяльності. Внутрішня уява чуттєвих образів та вміння подумки осмислювати їх володіють глибокою сугестивністю та сприяють поглибленню переживань їх образного змісту [2].

Однак, в специфічних умовах формування виконавської культури скрипаля, зокрема у формуванні комунікативного (діалогічно-змістового) артистизму вагомим значення набувають процеси медитації, спрямованої, глибокої концентрації над втіленням проект-концепції, входженням, персоналізації музичного твору з подальшим виходом з цих станів, переходом від концертного стану артиста до адаптації до реальних обставин. Саме в стані медитативного занурення у відтворенні персоналізованої проект-концепції зростає сугестивна здатність відтворення музичних образів і, тим самим, вплив на слухача.

Важливим для скрипаля є досягнення доцільного уявлення ним технічних прийомів гри, що в подальшому забезпечує їх усвідомлений характер розвитку та уможливорює процес їх корекції як раціонально-доцільного та художньо-доцільного прийому. На основі даного методу виконавець оснащується можливістю свідомого напрацювання технічної доцільності прийому та його подальшої трансформації через емоційно-образний зв'язок з музичним твором на художньо-доцільний прийом. Саме глибина та своєрідність напрацювання образної асоціативності технічних прийомів скрипаля поглиблює творчий процес персоналізації музичного твору і тим самим відрізняє його виконання від інших виконавців. Відомо, що кожний видатний скрипаль володів власним стилем звуковидобування, артикуляції штрихів, вібрацією тощо, що відрізняли його виконавський стиль від інших виконавців.

Таким чином, аутосугестивна образна візуалізація технічних прийомів – творчо-змістовне навантаження кожного технічного прийому, спочатку абстрактно, а потім в контексті музичного твору є постійним удосконалювальним методом напрацювання, індивідуалізації, поглиблення технічно-виразової майстерності скрипаля, що успішно сприяє розвитку його виконавського почерку стилю, манері виконання, його творчого самовираження.

Отже, аутосугестивна образна самовізуалізація художніх образів та технічних прийомів здійснюється спочатку в абстрактній ситуації, а далі в контексті конкретного музичного твору. Для досягнення розвитку сугестивних художніх образів обираються уривки різностильових музичних творів, в яких виконавець визначає свій комплекс візуальних образів та добирає технічні прийоми їх виконання. Далі він знайомиться з виконанням даних творів еталонними для нього виконавцями і визначає доцільність власних асоціацій образних та технічних у порівнянні, здійснює аксіологічний виконавський порівняльний аналіз. Після чого, через медитативні методи, здійснює корекцію власних уявлень, або ж залишається на власних позиціях розгортання творчого виконавського процесу.

Метод аутосугестії артистично-творчих установок сприяє навіюванню нових напрямків розвитку персоналізації музичного твору, тобто може впливати на зміну притаманному йому типу персоналізації.

Метод аутосугестії артистично-творчих установок також використовується для реалізації доцільної поведінки виконавця у передконцертному, концертному та постконцертно-реабілітаційному періодах. Даний метод застосовується з метою підвищення успішності публічних виступів виконавця, зняття емоційної та фізичної напруги, і містить проекти самонавіювання, пов'язані зі специфікою кожного із артистичних періодів виконання, для усунення негативних сторін та стабілізації позитивних особливостей виконавця у перебігу кожного з періодів. Метою даного методу є реалізація індивідуально-значущого варіанту поведінки виконавця, який він проектує і самонавіює сам за відповідно поданою схемою перед репетицією, а потім і перед безпосередньо концертном для швидкої адаптації до умов концертного виступу і досягнення мобільного входження в процес представлення проект-концепції інтерпретації музичного твору перед слухачем. Таким чином, даний метод забезпечує прогнозованість концертного виступу його стабільність та створює умови для вільного, творчого представлення варіанту виконання спрямованого на спілкування з аудиторією.

Метод вербалізованого самонавіювання пов'язаний з регулюючою та програмуючою роллю слова в уявній та реальній ситуації гри при відпрацюванні доцільних художніх та технічних виконавських стереотипів скрипаля, а також пошуку та напрацюванні нових художньо-змістовних образів, індивідуально-художніх та художньо-стильових технічних прийомів.

Метод художньо-творчої медитації є процесом, в якому виконавець досягає високого ступеня концентрації уваги на об'єкті відпрацювання. Такий стан підвищеної концентрації думок знайомий кожному виконавцеві, і виникає він як правило безпосередньо та залишає відчуття внутрішньої емоційно-змістовної наповненості, музично-виконавського натхнення.

Метод медитації спрямовується на досягнення осмислення та оперування образно-слуховими та сенсорно-руховими уявленнями скрипаля з метою досягнення їх художньо-технічної гармонізації для поглиблення переживання змісту музичного твору, що сприяє поглибленій сугестивній дії на слухача.

Шляхом медитації здійснюється осмислення виконавцем проблемних процесів музично-виконавської діяльності (осягнення змісту, ідеї музичного твору, опанування художньо-доцільними прийомами гри на скрипці тощо) і усунення з нього всіх зовнішніх (умови, способи, форми занять) та внутрішніх чинників (фізичне та емоційне напруження), що розсіюють увагу музиканта.

Метод художньо-творчої медитації забезпечує успішний перебіг процесу музично-виконавської інтеріоризації – перетворення, вплив інтерпсихологічних (міжособистісних – композитор, виконавець) зв'язків та смислів на інтрапсихологічні (внутрішньоособистісні змісти, зв'язки). Сутністю методу художньо-творчої медитації є керування операціями художньо-образного мислення, розпізнавання, порівняння, аналіз, синтез, диференціація та узагальнення музично-слухових уявлень (відображень). Така діяльність мислення сприяє досягненню стійкості та керованості сенсорною та руховою уявою виконавця. Результатом уведення медитативного методу у виконавський процес є досягнення усвідомлення змісту власних музично-слухових уявлень, логічних закономірностей музичної мови, ідейно-емоційного змісту музичних творів і на цьому рівні добір або ж формування художньо-доцільних сенсорно-рухових уявлень, що сприяють осмисленому добору засобів технічних прийомів для творчо-осмисленої реалізації музичного твору.

Осягнення музичної мови, драматургії – побудови та розвитку музичної думки є найбільш суттєвою стороною розвитку сенсорних уявлень виконавця. Важливим у даному процесі є також розвиток уявлень характеру звучання, звуковисотного та ритмічного малюнку, динамічних та тембрових фарб – все, що складає реальну, звукову «матерію» музичної думки та засобів її виразності.

Таким чином, осмислення музично-слухової уяви сприяє органічній єдності логічного та чуттєвого, і чим багатша уява та глибше її осмислення, тим більший вплив вона здійснює на роботу рухового апарату. Рухи

скрипаля, які керуються і спрямовуються розвинутою слуховою та образною уявою, удосконалюються швидше, ніж за відсутності останньої.

Висновки... Уведення сугестивно-медитативної методики у навчальний процес вищих мистецьких закладів забезпечує культуротворчий розвиток виконавської особистості музиканта-виконавця і орієнтує навчальний процес на забезпечення оптимального співвідношення між засвоєнням загальнокультурного досвіду розвитку мистецтва та формуванням індивідуальних підходів до опанування художньою культурою.

Використана література :

1. Андрейко О.І. Виконавська культура скрипаля: теорія та методика формування : [монографія] / О.І.Андрейко. – Львів : Галицька видавнича спілка, 2013. – 298 с.
2. Падалка Г.М. Педагогіка мистецтва: теорія і методика викладання мистецьких дисциплін / Г.М.Падалка. – К. : Освіта України, 2008. – 247 с.
3. Рудницька О.П. Педагогіка : загальна та мистецька : навч. посіб. – / О.П.Рудницька. – К. : Інтерпроф, 2002. – 270 с.

Андрейко О.И.

**СУГЕСТИВНО-МЕДИТАТИВНАЯ МЕТОДИКА В КОНТЕКСТЕ СТАНОВЛЕНИЯ
ТВОРЧЕСКОГО ПРОФЕССИОНАЛИЗМА МУЗЫКАНТА-ИСПОЛНИТЕЛЯ**

В статье рассматривается проблема формирования профессионального творчества музыканта-исполнителя в процессе интерпретации музыкального произведения, одним из важных факторов которого определяется разработка блока суггестивно-медитативных методов. Разработка данного методического блока способствует развитию художественно-образного творчества и художественно-целесообразной исполнительской техники музыканта, что в итоге является основой для создания личностно-значимой и художественно-ценностной музыкально-исполнительской интерпретации. Отсюда определяется потребность рассмотрения исполнительской культуры во взаимосвязи, взаиморазвитии личностной и профессиональной культуры музыканта-исполнителя.

Ключевые слова: аутосуггестия художественных образов, художественно-творческая медитация, самовизуализация технических приёмов.

Adrejko O.

**SUGGESTIV-MEDITATIVE METHOD IN CONTEXT OF FORMING
OF CREATIVE PROFESSIONALISM OF MUSICIAN-PERFORMER**

In an article the problem of professional creativity's forming of musician-performer is viewed in the interpretation of musical composition, with a help of one of the decisive factors of which operation of suggestive-meditative methodical block is determined. Operation of given methodical block facilitates development of artistic-imaginative creativity and artistic-efficient performing technique of performer, what as a result becomes the basis of creation of personal-worthy and artistic-worthy musical-performing interpretation.

Way to reach a development of violinist's performing culture lays through deepened, creative-conscious cognition of spiritual richness of art and also peculiarities and initiative of personality's individual features (personal dispositions) of performer, which grants creative-personalized, subjective-labile character in forming of performing activity in connection with creative-axiological discourse of contents attributes of the musical composition style. Such correlation of traditional, as manifestation of contents and stylistic features of musical composition as well as intonation as personalized and individual realizing of compositions by performer, in the phenomena of culture provides its continuity, dialogic, significance, originality and creativity. Hence, occurs the necessity to review performing culture and in interdependence, development, of personal and professional violinist's culture.

Therefore, the basis in forming of performing culture is an integration of processes of comprehension of musical composition and embodiment individual-personalized peculiarities of performer through evaluative- regulative mechanisms, directed to reach perfect artistic performing interpretation. Such model of performing culture forming is based on actualization of personally worthy (subjective and artistic) dynamic reproduction of the musical composition content by the performer, but not on passively-interferent entry of performer into musical culture, which do not show personal attitude to masterpieces created by previous and contemporary artists.

Key words: autosuggestion of artistic images, artistic-creative meditation, self-visualization of technical ways.

Подано до редакції 02.03.2015.

УДК 378:147

© 2015

Виговська С.В., Юрченко А.О.

**ДИДАКТИЧНІ ВИМОГИ ДО ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ УНАОЧНЕННЯ
ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

У статті визначено поняття «наочність», розглянуто її структурні складові та проаналізовано особливості застосування засобів унаочнення під час викладання іноземної мови. Встановлено роль та ефективність використання наочності на практиці у процесі вивчення іноземної мови. Розглянуто принцип наочності, який забезпечується у навчальному процесі з іноземної мови шляхом створенням відповідних умов для чуттєвого сприймання іншомовного оточення та відіграє важливу роль у формуванні іншомовних навичок і вмінь, засвоєнні мовного та мовленнєвого матеріалу.

Ключові слова: навчально-пізнавальна діяльність, принцип наочності, засоби наочності, види наочності, викладання іноземної мови.